

Abd Rahman, E. (2023). *International Journal of Learning, Teaching and Educational Research*, Vol. 22 No. 11.

3. The ESP teaching and learning at the military academies in Ukraine: Psychological and sociocultural aspects — Lahodynskyi, O., Schcherbyna, O., Borynskyi, V., Bloschynskyi, I., Zinchenko, A. (2023). *Forum for Linguistic Studies*, Vol. 5(3).

УДК 159.9:340.6:378.147

Ченур Оксана Олександрівна

доктор філософії, спеціальність 053 «Психологія»

старший викладач кафедри психології та педагогіки

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія
Кондратюка»

ЮРИДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ ЯК ПЛАТФОРМА ДЛЯ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА В УМОВАХ ОСВІТНІХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Сучасна система вищої освіти України перебуває у стані постійних трансформацій, що зумовлені як інтеграційними процесами у світовий освітній простір, так і потребами суспільства у висококваліфікованих фахівцях гуманітарної сфери. Особливе місце в цьому контексті посідає юридична психологія — наука, що синтезує психологічне та правове знання, спрямоване на вивчення закономірностей поведінки особистості у правовому полі [1]. Викладання юридичної психології у вищій школі набуває не лише професійно-освітнього, а й особистісно-розвивального значення, оскільки сприяє становленню правової свідомості, моральної відповідальності та емпатійного мислення студентів.

У період освітніх змін і переходу до компетентної моделі навчання важливо осмислити, яким чином юридична психологія може виступати платформою для розвитку особистості майбутнього психолога чи педагога, орієнтованого на гуманістичні цінності, професійну етику та здатність діяти в умовах правової держави [3].

Юридична психологія має значний потенціал у формуванні професійної ідентичності студента, адже інтегрує знання про закономірності поведінки, морально-етичні норми та соціальну справедливість. Її вивчення забезпечує розвиток аналітичного та критичного мислення, навичок морального судження і професійної рефлексії.

Освітній процес у межах юридичної психології передбачає не лише опанування теоретичних понять, а й осмислення реальних психологічних феноменів у контексті права — відповідальності, провини, мотивації злочину, правомірності поведінки. Це формує у студентів глибше розуміння цінності людської гідності, свободи та закону [4].

Застосування інтерактивних методів навчання (кейс-аналіз, моделювання експертних ситуацій, рольові ігри, судові дебати, аналіз відеоінтерв'ю) сприяє розвитку у студентів здатності до саморегуляції, толерантності та усвідомлення психологічних меж професійної діяльності. У процесі занять майбутні психологи навчаються не лише оцінювати поведінку людини в правовому контексті, а й бачити за правопорушенням особистість — її потреби, мотиви, емоційні стани.

Під час викладання юридичної психології важливо дотримуватися принципів суб'єктності, етичної відповідальності та партнерства у навчанні. Роль викладача при цьому трансформується — він стає фасилітатором особистісного зростання, наставником, який створює безпечний простір для професійного самопізнання [5].

В умовах цифровізації освіти особливої актуальності набуває застосування онлайн-психодіагностики, дистанційних платформ для симуляції експертних завдань і відеоаналізу комунікативних ситуацій [2]. Це дозволяє поєднати освітню інновацію з реаліями сучасної психологічної практики, у тому числі судово-експертної.

Таким чином, юридична психологія виступає не лише як навчальна дисципліна, а як динамічний освітній простір, у якому поєднуються наука, етика й особистісний розвиток.

Отже, юридична психологія має потужний потенціал для формування професійної зрілості, критичного мислення та правосвідомості майбутніх психологів. Викладання цієї дисципліни потребує міждисциплінарного підходу, який поєднує психологічні, правові та педагогічні складові. В умовах освітніх трансформацій роль викладача полягає у фасилітації особистісного розвитку студента. Інтерактивні методи навчання, симуляційні технології та кейс-аналіз сприяють формуванню рефлексивної позиції й етичної відповідальності майбутнього фахівця.

Список використаних джерел

1. Волошина, Н. О. Психологічні засади професійної підготовки майбутніх фахівців у системі освіти. — Київ: Освіта України, 2021. — 256 с.
2. Клевака Л.П. Психологічна освіта і її вплив на формування успішних життєвих статерій самореалізації / Л.П. Клевака, В.В. Клімушев, Н.Ю. Чугаєва // Наукові інновації та передові технології. Серія «Управління та адміністрування». Серія «Право». Серія «Економіка». Серія «Психологія». Серія «Педагогіка». – 2024. – №6 (34). – С. 1578-1589.
3. Тесленко М.М., Тесленко І.В. Емоційний інтелект у структурі саморегуляції студентів-психологів. Наукові записки. Серія: Психологія. Випуск 1(3). Кропивницький: Видавничий дім «Гельветика», 2024. С.155-163

4. Скубій О.М., Чепур О.О. Психологічні особливості мотиваційної готовності до професійної діяльності студентів-психологів. Development of Education, Science and Business: Results 2024: Proceedings of the International Scientific and Practical Internet Conference, December 11-12, 2024. FOP Marenichenko V.V., Dnipro, Ukraine, С. 317-319. <http://surl.li/xbizts>

5. Шевчук В.В. наукові підходи до розуміння психологічної компетентності. The XVII International Scientific and Practical Conference "Modern problems of the environment, youth and the new generation", April 29 - May 01, 2024, Zagreb, Croatia. P. 316-321.

УДК 159.944:796.01

Чепур Оксана Олександрівна

PhD, старший викладач

Тютюнник Олександр Миколайович

студент групи 601-ФП

Національний університет

«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ПСИХОЛОГІЧНА АДАПТАЦІЯ СПОРТСМЕНІВ З ІНВАЛІДНІСТЮ ДО СТРЕСУ ЗМАГАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗА МЕТОДИКОЮ СПІЛБЕРГЕРА–ХАНІНА

У сучасному параспорті рівень тривожності є одним із ключових індикаторів психологічної готовності спортсмена до участі у змаганнях. Методика Спілбергера–Ханіна (STAI) дозволяє диференційовано оцінити ситуативну та особистісну тривожність, що визначають як поточну емоційну реакцію спортсмена, так і його загальну схильність до тривожних переживань. Саме тому цей інструмент був обраний для аналізу психоемоційного стану 53 спортсменів Полтавського обласного центру «Інваспорт».

Учасниками дослідження стали спортсмени різних видів спорту — плавання, боча, голбол, футбол, легка атлетика — зі стажем тренувань не менше трьох років та досвідом участі у змаганнях протягом останнього року. Тестування проводилося у спокійних умовах психологічного кабінету, після чого результати були інтерпретовані згідно з трирівневою моделлю тривожності: низький, середній та високий рівні.

Нижче подано узагальнену таблицю, яка відображає кількісний та відсотковий розподіл спортсменів за рівнями ситуативної та особистісної тривожності: